

Over het verschrikkelijke voorval in die prachtige sterrennacht

Er was eens, in de stad Kahaani in het land Alifba, een jongen die Luka heette; hij had twee huisdieren, een beer die Hond heette en een hond die Beer heette, dus elke keer als hij ‘Hond!’ riep, kwam de beer gemoedelijk waggelend op zijn achterpoten overeind, en als hij ‘Beer!’ riep, kwam de hond kwispelend op hem afgesprongen. Hond, de bruine beer, was soms een beetje nors en honds, maar hij was een uitstekende danser; hij kon op zijn achterpoten gaan staan en verfijnd en sierlijk de wals, de polka, de rumba, de wah-watusi en de twist uitvoeren, en ook dansen van dichterbij huis, de stampende *bhangra*, de tollende *ghoomar* (waarvoor hij een wijde rok met spiegeltjes droeg), de krijgsdansen die bekendstonden als de *spaw* en de *thang-ta*, en de pauwendans uit het zuiden. Beer de hond was een chocoladebruine labrador, een zachtaardige, lieve hond, zij het soms wat opgewonden en zenuwachtig; hij kon absoluut niet dansen omdat hij als het ware vier linkerpoten had, maar zijn onhandigheid werd goedge maakt door een absoluut gehoor, waardoor hij de sterren van de hemel zong en de wijsjes van de liedjes die op dat moment populair wa-

ren, kon janken zonder ooit een valse noot. Beer de hond en Hond de beer werden al gauw meer dan huisdieren voor Luka. Ze werden zijn vaste bondgenoten en trouwe beschermers, en verdedigden hem zo fel dat niemand ooit op het idee zou komen om hem te pesten als zij in de buurt waren, zelfs niet zijn vreselijke klasgenoot Ratshit, die zich meestal niet wist te gedragen.

Hoe was Luka aan zulke ongebruikelijke kameraden gekomen? Toen hij twaalf jaar was, kwam er op een mooie dag een circus in de stad – en niet zomaar een circus, maar de GROV, ofwel de Grote Vuurringen: het beroemdste circus van heel Alifba, ‘met als attractie de Vermaarde Intense Vuur Illusie’. Dus was Luka aanvankelijk bitter teleurgesteld toen zijn vader, de verhalenverteller Rasjied Chalief, zei dat ze niet naar de voorstelling zouden gaan. ‘Dieronvriendelijk,’ legde Rasjied uit. ‘Het heeft misschien zijn glorietijd gekend, maar tegenwoordig is de GROV volledig uit de gratie.’ De leeuw had rotte tanden, vertelde Rasjied aan Luka, de tijgerin was blind, de olifanten hadden honger en ook de rest van de circusmenagerie was er gewoon ellendig aan toe. De opperspreekstalmeester van Grote Vuurringen was de angstaanjagende en gruwelijke Kapitein Aag, ook wel bekend als Grootmeester Vlam. De dieren waren zo bang voor het knallen van zijn zweep dat de leeuw met kiespijn en de blinde tijgerin doorgingen met door hoepels springen en doodliggen en de magere olifanten nog steeds dikhuidenpiramides voor hem maakten uit angst dat hij boos zou worden, want Aag was een man die snel boos werd en niet snel lachte. En zelfs als hij zijn siga-

renrokende hoofd in de gapende bek van de leeuw in stak, was ze te bang om het af te bijten voor het geval het hoofd in haar buik zou besluiten haar te vermoorden.

Rasjied liep met Luka van school naar huis, zoals gewoonlijk uitgedost in een van zijn felgekleurde safarihemden (deze keer het knalrode) en zijn geliefde, gerafelde panamahoed, en luisterde naar het verslag van Luka's dag. Luka had niet meer geweten hoe de punt van Zuid-Amerika heette en had er bij een aardrijkskunde-proefwerk 'Hawai' op geplakt. Maar bij het geschiedenisproefwerk had hij zich wel de naam van de eerste president van zijn land herinnerd en die goed gespeld. Hij had tijdens gymnastiek een klap tegen zijn hoofd gekregen met Ratshits hockeystick. Aan de andere kant had hij tijdens de wedstrijd twee doelpunten gemaakt en het team van zijn vijand verslagen. Hij had zichzelf eindelijk ook geleerd zo met zijn vingers te knippen dat ze een bevredigend knallend geluid maakten. Er waren dus plussen en minnen. Over het geheel genomen geen slechte dag; maar de dag stond op het punt heel belangrijk te worden, want dit was de dag dat ze de circusoptocht zagen langskomen, die op weg was naar de oever van de machtige Silsila om er de Grote Viermaster op te zetten. De Silsila was de brede, luie, lelijke rivier met modderkleurig water, die niet ver van hun huis door de stad stroomde. Luka's gulle jonge hart werd getroffen door de aanblik van de mismoedige kakatoes in hun kooien en de treurige dromedarissen die over de straat bulterden. Maar het droevigst van allemaal, dacht hij, was de kooi waarin een zwaarmoedige hond en een

droefgeestige beer zielig voor zich uit staarden. De stoet werd gesloten door Kapitein Aag met zijn harde, zwarte piratenogen en zijn ongetemde barbarenbaard. Plotseling werd Luka boos (en hij was een jongen die niet snel boos werd en snel lachte). Toen Grootmeester Vlam recht voor hem was, schreeuwde Luka uit volle borst: ‘Mogen uw dieren ophouden uw bevelen te gehoorzamen en mogen uw vuurringen uw stomme tent opeten.’

Nu was het moment dat Luka zijn woede uitschreeuwde toevallig een van die zeldzame ogenblikken dat alle geluiden van het heelal tegelijkertijd stilvallen, de auto's ophouden met toeteren, de scooters ophouden met pokpokken, de vogels ophouden met krassen in de bomen en iedereen plotseling ophoudt met praten; en in die magische stilte klonk Luka's stem zo helder als een gewerschot, en zijn woorden dijdten uit tot ze de hemel vulden, en vonden misschien ook hun weg naar het onzichtbare huis van de schikgodinnen die volgens sommigen over de wereld heersen. Kapitein Aag kromp ineen alsof iemand hem een klap in zijn gezicht had gegeven en staarde toen recht in Luka's ogen, met een blik zo vol vlammende haat dat de jongen bijna uit zijn schoenen werd geblazen. Toen begon de wereld weer zijn gebruikelijke herrie te maken, de circusoptocht ging verder en Luka en Rasjied gingen naar huis om te eten. Maar Luka's woorden hingen nog steeds in de lucht en deden hun geheime werk.

Die avond werd op het tv-journaal melding gemaakt van een verbazingwekkend voorval, namelijk dat de dieren van circus GROV eensgezind hadden geweigerd op te

treden. In een volle tent, tot verbijstering van de clowns in hun kostuums en de toeschouwers in hun gewone kleren, trotseerden ze hun meester in een nog nooit vertoonde daad van verzet. Grootmeester Vlam stond in de middelste ring van de drie Grote Vuurringen bevelen te brullen en met zijn zweep te knallen, maar toen hij zag dat alle dieren langzaam en kalm op hem af kwamen lopen, in de pas, alsof ze een leger waren, en hem van alle kanten insloten tot ze een dierencirkel van woede vormden, begaven zijn zenuwen het en liet hij zich jankend en jammerend en smekend om zijn leven op zijn knieën vallen. Het publiek begon boe te roepen en met fruit en kussentjes te gooien en vervolgens met hardere voorwerpen, stenen bijvoorbeeld, en walnoten en telefoonboeken. Aag draaide zich om en vluchtte. De dieren weken uiteen om hem door te laten, en huilend als een baby rende hij weg.

Dat was het eerste wonderlijke voorval. Het tweede vond later die avond plaats. Rond middernacht ontstond er een geluid, een geluid als het ritselen en knisperen van een miljard herfstbladeren, of misschien wel een miljard miljard, een geluid dat zich uitbreidde van de Grote Viermaster op de oever van de Silsila tot aan Luka's kamer en hem wakker maakte. Toen hij uit zijn slaapkamerraam keek, zag hij dat de grote tent in brand stond en fel opvlamde op het veld aan de rand van de rivier. De Grote Vuurringen stonden in lichterlaaie en het was geen illusie.

Luka's vloek had gewerkt.

Het derde wonderlijke voorval vond de volgende och-

tend plaats. Een hond met aan zijn halsband een naamplaatje met BEER erop en een beer met aan zijn halsband een naamplaatje met HOND erop stonden opeens bij Luka voor de deur – achteraf vroeg Luka zich af hoe ze precies de weg hadden gevonden – en Hond de beer begon enthousiast te zwieren en te draaien terwijl Beer de hond een meeslepende melodie jankte. Luka en zijn vader Rasjied Chaliefa en zijn moeder Soraja en zijn oudere broer Haroen verzamelden zich bij de deur van hun huis om te kijken, terwijl hun buurvrouw juffrouw Onieta vanaf haar veranda riep: ‘Pas maar op! Als dieren beginnen te zingen en dansen, dan zijn er zonneklaar heksenaken op til.’ Maar Soraja Chaliefa lachte. ‘De dieren vieren hun vrijheid,’ zei ze. Toen trok Rasjied een ernstig gezicht en vertelde zijn vrouw over Luka’s vloek. ‘Als er al sprake is van hekserij,’ meende hij, ‘dan heeft onze kleine Luka het gedaan, en deze brave wezens zijn gekomen om hem te bedanken.’

De andere circusdieren waren de wildernis in gevlucht en werden nooit meer gezien, maar de hond en de beer waren duidelijk van plan te blijven. Ze hadden zelfs hun eigen hapjes meegenomen. De beer droeg een emmer vis en de hond had een jasje aan met een zak vol botten. ‘Waarom niet eigenlijk?’ riep Rasjied Chaliefa vrolijk. ‘Mijn verhalenverteloptredens kunnen wel wat hulp gebruiken. Niets beter dan een zang-en-dansnummer met een beer en een hond om de aandacht van het publiek te trekken.’ Dus dat was geregeld, en later die dag had Luka’s broer Haroen het laatste woord. ‘Ik wist dat het snel zou gebeuren,’ zei hij. ‘Je hebt de leeftijd be-

reikt waarop leden van deze familie de grens naar de magische wereld overgaan. Het is jouw beurt voor een avontuur – ja, het is eindelijk zover! – en het ziet er zeker naar uit dat je iets in gang hebt gezet. Maar wees voorzichtig. Vervloeken is een gevaarlijke kracht. Ik ben nooit in staat geweest iets zo, tja, duisters, te doen.’

Een heel avontuur voor mij alleen, dacht Luka verwonderd, en zijn grote broer glimlachte, want hij wist heel goed van Luka’s geheime jaloezie, die eigenlijk helemaal niet zo geheim was. Toen Haroen zo oud was als Luka, was hij naar de tweede maan van de aarde gereisd, waar hij vriendschap had gesloten met vissen die op rijm spraken en met een tuinman die van lotuswortels was gemaakt, en had geholpen een eind te maken aan het regime van de slechte cultmeester Chaddam-Sjod die probeerde de Zee van Verhalen zelf te vernietigen. Terwijl Luka’s grootste avonturen zich tot nu toe hadden afgespeeld tijdens de Grote Schoolpleinoorlogen, waarin hij zijn bende, het Intergalactische Pinguïnteam, had geleid naar een beroemde overwinning op het Keizerlijke Hoogheidsleger, dat onder aanvoering stond van zijn gehate rivaal Adi Ratshit, ook wel bekend als Roodkont, en hij de slag had gewonnen met een gewaagde lucht-aanval van papieren vliegtuigjes vol jeukpoeder. Het was ongelooflijk bevredigend geweest Ratshit in de vijver van de speelplaats te zien springen om de jeuk die zich over zijn hele lichaam verspreidde te blussen, maar Luka wist dat zijn prestaties vergeleken met die van Haroen eigenlijk niet veel voorstelden. Haroen wist van zijn kant van Luka’s hoop op een echt avontuur, liefst één met

onwaarschijnlijke wezens, reizen naar andere planeten (of op zijn minst satellieten), en PTI-123-UL, Processen Te Ingewikkeld om Een-Twee-Drie Uit te Leggen. Maar tot nu toe had hij altijd geprobeerd Luka's drang af te remmen. 'Weet wat je wenst,' zei hij tegen Luka, die antwoordde: 'Om eerlijk te zijn is dat absoluut het irritantste wat je ooit hebt gezegd.'

Over het algemeen hadden de twee broers Haroen en Luka echter zelden ruzie, ze konden het eigenlijk heel goed met elkaar vinden. Een leeftijds kloof van achttien jaar was een goede stortplaats gebleken voor de meeste problemen die de kop op kunnen steken tussen broers, alle kleine ergernissen die ertoe leiden dat een oudere broer per ongeluk het hoofd van de jongere tegen een stenen muur slaat of per ongeluk een kussen over zijn slapende hoofd legt, of dat een oudere broer zijn jongere broer ervan overtuigt dat het een goed idee is de schoenen van een grote kerel vol te gieten met zoete, klevige mangochutney, of de nieuwe vriendin van die grote jongen aan te spreken met de naam van een andere vriendin en net te doen of het een ongelukkige ver spreking is. Dus dat gebeurde allemaal niet. In plaats daarvan leerde Haroen zijn jongere broer veel nuttige dingen, kickboksen bijvoorbeeld, en de spelregels van cricket, en welke muziek cool was en welke niet; en Luka aanbad zijn oudere broer ongeremd en vond dat hij eruitzag als een grote beer – een beetje als Hond de beer eigenlijk – of misschien als een gezellige, stoppelige berg met een brede grijns vlak onder de top.

Luka had mensen alleen al versted doen staan door het feit dat hij geboren werd, want zijn broer, Haroen, was al achttien toen zijn moeder Soraja op haar eenenveertigste beviel van een tweede prachtige zoon. Haar man Rasjied had er geen woorden voor en dus gebruikte hij er zoals altijd veel te veel. In Soraja's ziekenhuiszaal tilde hij zijn pasgeboren zoon op, wiegde hem teder in zijn armen en bestookte hem met onredelijke vragen. 'Wie zou dat hebben gedacht? Waar kom jij vandaan, makker? Hoe ben je hier gekomen? Wat heb je ter verdediging aan te voeren? Hoe heet je? Wat zul je worden als je groot bent? Wat wil je?' Hij had ook een vraag voor Soraja. 'Op onze leeftijd,' zei hij verbaasd en hij schudde zijn kalende hoofd. 'Wat betekent een wonder als dit?' Rasjied was vijftig toen Luka kwam, maar op dat moment klonk hij als elke jonge, onervaren vader, perplex over al die verantwoordelijkheid, en zelfs een beetje angstig.

Soraja nam de baby weer over en kalmeerde zijn vader. 'Hij heet Luka,' zei ze, 'en de betekenis van het wonder is dat we een mannetje op de wereld hebben gezet dat in staat is de tijd zelf terug te draaien, de verkeerde kant uit te laten stromen, en ons weer jong te maken.'

Soraja wist waar ze het over had. Naarmate Luka ouder werd, leken zijn ouders jonger te worden. Toen baby Luka voor het eerst rechtop zat, bijvoorbeeld, konden zijn ouders niet meer stilzitten. Toen hij begon te kruipen, hupten ze op en neer als opgewonden konijnen. Toen hij ging lopen, maakten ze sprongetjes van vreugde. En toen hij voor het eerst praatte – nou! – toen

leek het of de hele legendarische Stortvloed van Woorden uit Rasjieds mond kolkte en hij nooit meer zou ophouden met oren over de enorme prestatie van zijn zoon.

De Stortvloed van Woorden, overigens, kolkt neer uit de Zee van Verhalen in het Meer van de Wijsheid, en dat water wordt verlicht door het Gloren der Dagen, waaruit de Rivier van de Tijd stroomt. Het Meer van de Wijsheid ligt, zoals bekend, in de schaduw van de Berg van de Kennis en op die top brandt het Levensvuur. Deze belangrijke informatie over de plattegrond – en feitelijk het hele bestaan – van de Magische Wereld was duizenden jaren verborgen gehouden, bewaakt door geheimzinnige spelbrekers in monnikspij die zich de Aalim of Wijzen noemden. Maar het geheim was nu onthuld. Het was in vele geroemde verhalen toegankelijk gemaakt voor het grote publiek door Rasjied Chaliefa. Dus was iedereen in Kahaani zich er volledig van bewust dat er een Wereld van de Magie bestond naast onze eigen niet-magische wereld, en dat uit die werkelijkheid witte magie en zwarte magie voortkwamen, dromen, nachtmerries, verhalen, leugens, draken, feeën, djinns met blauwe baarden, mechanische gedachtelezende vogels, begraven schatten, muziek, verbeelding, hoop, angst, de gave van het eeuwige leven, de engel des doods, de engel van liefde, interrupties, grappen, goede ideeën, rotideeën, lang en gelukkig leven, eigenlijk bijna alles wat ook maar een beetje belangrijk was. De Aalim, die van mening waren dat de Kennis alleen hun toebehoorde en te kostbaar was om gedeeld te worden met anderen, hadden waarschijn-

lijk de pest aan Rasjied Chaliefa omdat die de kat uit de zak had gelaten.

Maar het is nu nog te vroeg om al over katten te spreken – wat later wel zal moeten. Eerst dient er gesproken te worden over het verschrikkelijke voorval in die prachtige sterrennacht.

Luka groeide linkshandig op en had vaak het idee dat niet hij maar de rest van de wereld de verkeerde kant om werkte. Deurknoppen draaiden de verkeerde kant om, schroeven wilden per se met de klok mee worden vastgedraaid, gitaren waren ondersteboven besnaard en het schrift waarin de meeste talen werden geschreven, ging heel onhandig van links naar rechts, op één taal na, die hij merkwaardig genoeg niet onder de knie kreeg. Pottenbakkersschijven draaiden verkeerd en derwisjen zouden beter wervelen als ze in de tegenovergestelde richting wervelden, en hoeveel prettiger en logischer zou de hele wereld zijn, dacht Luka, als de zon in het westen opkwam en in het oosten onderging. Als hij droomde van het leven in die andersomdimensie, die alternatieve linkshandige Planeet Verkeerdom, waar hij normaal zou zijn in plaats van afwijkend, werd Luka soms droevig. Zijn broer Haroen was rechts, net als ieder ander, en daardoor leek alles makkelijker voor hem, en dat was niet eerlijk. Soraja zei tegen Luka dat hij niet verdrietig moest zijn. ‘Je bent een kind met vele gaven,’ zei ze, ‘en misschien geloof je terecht dat de linker manier de rechte manier is, en zien wij het allemaal niet recht maar krom. Laat je handen je brengen waar ze willen. Hou ze alleen bezig, dat

is alles. Ga gerust linksom, maar stuntel niet; gedraag je niet links.’

Nadat Luka's vloek tegen het circus van de Grote Vuurringen zo spectaculair had gewerkt, waarschuwde Haroen hem vaak op onheilspellende toon dat zijn linkshandigheid misschien een teken was van duistere krachten die in hem borrelden. ‘Wees voorzichtig,’ zei Haroen, ‘dat je niet het Linkse Pad volgt.’ Het Linkse Pad was kennelijk de weg naar zwarte magie, maar omdat Luka geen flauw idee had hoe hij dat pad zou moeten volgen, al zou hij het willen, deed hij Haroens waarschuwingen af als een van die dingen die zijn broer soms zei om hem te plagen zonder te begrijpen dat Luka het niet leuk vond om geplaagd te worden.

Misschien omdat hij ervan droomde te emigreren naar een linkshandige dimensie, of misschien omdat zijn vader een professionele verhalenverteller was, of misschien vanwege het grote avontuur van zijn broer Haroen, of misschien om geen enkele andere reden dan dat hij was zoals hij was, groeide Luka op met veel belangstelling en talent voor andere werkelijkheden. Op school werd hij zo'n overtuigende toneelspeler dat iedereen die hem zag optreden als gebochelde, keizer, vrouw of god, ervan overtuigd was dat de jongen op de een of andere manier tijdelijk een bochel had gekregen, een troon had bestegen, van geslacht was veranderd of goddelijk was geworden. En als hij tekende of schilderde, kwamen de verhalen van zijn vader, over bijvoorbeeld de Geheugenvogels met hun olifantenkop die zich alles herinnerden wat er ooit was gebeurd, of de Ziekvissen die in de

Rivier van de Tijd zwommen, of het Land van de Verloren Jeugd, of de Plek Waar Niemand Woonde, op een wonderlijke, fantasievolle, overdadig gekleurde manier tot leven. Helaas was hij niet zo geweldig in wiskunde en scheikunde. Zijn moeder, die zong als een engel, maar altijd verstandig en praktisch van aard was geweest, vond dat niet prettig; zijn vader daarentegen was er stiekem opgetogen over, want voor Rasjied Chaliefa was wiskunde even geheimzinnig als Chinees en twee keer zo oninteressant, en als kind was Rasjied zelf ook gezakt voor zijn scheikunde-examen door geconcentreerd zwa-
velzuur over zijn verslag te morsen en het vol gaten in te leveren.

Gelukkig voor Luka leefde hij in een tijdperk waarin een bijna oneindig aantal parallele werkelijkheden werd verkocht als speelgoed. Net als iedereen die hij kende, was hij opgegroeid met het vernietigen van hele vloten binnendringende ruimteschepen, was hij een loodgietertje geweest op een reis door vele stuiterende, brandende, draaiende, borrelende Levels om een preutse prinses uit het kasteel van een monster te redden, was hij veranderd in een razende egel en een straatvechter en een rockster, had hij onversaagd standgehouden in een mantel met capuchon terwijl een demonische figuur met stompe horens en een rood-zwart gezicht om hem heen sprong en met een tweezijdige lichtsabel naar zijn hoofd uithaalde. Net als iedereen die hij kende, was hij lid geworden van denkbeeldige gemeenschappen in cyberspace, elektroclubs waarin hij de identiteit aannam van bijvoorbeeld een Intergalactische Pinguïn die

naar een van de Beatles was genoemd of, later, van een volledig verzonnen vliegend wezen waarvan hij lengte, haarkleur en zelfs geslacht naar believen kon kiezen en veranderen. Net als iedereen die hij kende, bezat Luka een brede keuze aan zakformaat kastjes met alternatieve werkelijkheden. Hij stapte een groot deel van zijn vrije tijd uit zijn eigen wereld om de rijke, kleurige, muzikale, uitdagende werelden in die kastjes binnen te gaan, werelden waarin de dood tijdelijk was (tot je te veel fouten maakte en hij permanent werd) en een leven een ding was dat je kon winnen, of waarvoor je kon sparen, of dat je gewoon op wonderbaarlijke wijze kreeg toegekend doordat je per ongeluk met je hoofd tegen de juiste baksteen bonkte of de juiste paddenstoel opat of door de juiste magische waterval ging, en je kon zoveel levens opslaan als je vaardigheid of geluk je maar konden bezorgen. In Luka's kamer stond naast een klein televisietje het meest magische kastje van allemaal, dat de leukste, ingewikkeldste reizen naar anderruimte en andertijd bood, naar de zone van multileven en tijdelijke dood: zijn nieuwe Muu. En net zoals Luka op het schoolplein was veranderd in de machtige Generaal Luka, overwinnaar van het Keizerlijke Hoogheidsleger, commandant van de gevreesde LLM, ofwel Luka Luchtmacht, van papieren vliegtuigjes met jeukpoederbommen, zo voelde Luka zich *thuis* als hij uit de wereld van wiskunde en scheikunde in de Muu-Zone stapte; wel op een heel andere manier dan hij zich thuis *thuis* voelde, maar toch thuis; en hij werd, tenminste in zijn eigen hoofd, Super-Luka, Grootmeester van de Spelen.

Opnieuw was het zijn vader, Rasjied Chaliefa, die Luka aanmoedigde en grappig onhandig probeerde met hem mee te gaan op zijn avonturen. Soraja haalde minachtend haar neus op, en omdat ze een gezondverstand-vrouw was die technologie wantrouwde, maakte ze zich zorgen dat de verschillende magische kastjes onzichtbare schijnsels en stralen uitzonden die de hersenen van haar geliefde zoon zouden aantasten. Rasjied deed die zorgen luchtig af, waardoor Soraja zich des te meer zorgen maakte. ‘Geen schijnsels! Geen stralen!’ riep Rasjied. ‘Maar kijk dan hoe goed hij zijn oog-handcoördinatie ontwikkelt en hij lost ook problemen op, beantwoordt raadsels, overwint hindernissen, klimt op in Levels van moeilijkheid, waarbij hij buitengewone vaardigheden aanleert.’

‘Dat zijn nutteloze vaardigheden,’ wierp Soraja tegen. ‘In de echte wereld zijn geen Levels, alleen moeilijkheden. Als hij een achteloze fout maakt in het spel, krijgt hij nog een kans. Als hij een achteloze fout maakt in een scheikundeproefwerk, krijgt hij een onvoldoende. Het leven is harder dan videospellen. Dat is wat hij moet weten, en jij ook, overigens.’

Rasjied gaf niet toe. ‘Kijk dan hoe zijn handen over de knoppen gaan,’ zei hij tegen haar. ‘In die werelden belemmert linkshandigheid hem niet. Hij is zelfs bijna tweehandig.’ Soraja snoof geërgerd. ‘Heb je gezien hoe hij schrijft?’ vroeg ze. ‘Zullen zijn egels en loodgieters hem daarbij helpen? Zullen zijn “Wies” en “PiesPies” hem met school helpen? Wat een namen! Het klinkt als iets wat je op de wc doet of zo.’ Rasjied begon verzoe-